

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนจำนวนมากไม่น้อย จากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้หลักสูตรการศึกษาระดับการศึกษาพื้นฐานของประเทศไทย ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาษาอังกฤษ มีการกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานเพื่อให้ นักเรียนไทยทุกคนต้องได้เรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้มีความเข้าใจความแตกต่างของภาษา และวัฒนธรรม และเพื่อให้สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้ง่ายและกว้างขึ้น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (อำนวยการในสถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป.) ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะและความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศไทย ในสภาวะที่ระดับความสามารถของคนไทยในด้านภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับต่ำมาก ขณะเดียวกันก็ต้องเร่งพัฒนาประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและรองรับภาวะการค้าการลงทุน การเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกของประชาคมอาเซียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง จากกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ที่บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, ม.ป.ป.) ประเทศไทยเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่สำคัญของโลก มีจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและมีชื่อเสียง เช่น จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็น “นครที่เป็นที่สุดแห่งความสง่างาม ทางวัฒนธรรม” (Chiang Mai : The Most Splendid City of Culture) จากมติคณะรัฐมนตรีครั้งที่ 18/2554 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่, 2560) อำเภอแม่ริมเป็นอำเภอที่ตั้งของศูนย์ราชการสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ มีการขยายตัวของชุมชนเมืองที่รองรับความเจริญเติบโตและการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในภูมิภาค ความต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษจึงมีเพิ่มขึ้น ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจึงเพิ่มโอกาสในการทำงาน การศึกษา การท่องเที่ยว และการลงทุนทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ ส่งผลให้การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่จะต้องเร่งดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว

แม้ว่ารัฐบาลจะบังคับให้ทุกคนเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่คนไทยจำนวนมากไม่สามารถพูด หรือไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ จากการสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า รายวิชาภาษาอังกฤษทั้งระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึง 50% ระดับชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2555 มีผู้เข้าสอบ 773,338 คน คะแนนเฉลี่ย 36.98 ปี 2556 มีผู้เข้าสอบ 734,822 คน คะแนนเฉลี่ย 33.82 ปี 2557 มีผู้เข้าสอบ 731,106 คน คะแนนเฉลี่ย 36.02 ปี 2558 ผู้เข้าสอบ 716,780 คน คะแนนเฉลี่ย 40.31 ระดับชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2555 มีผู้เข้าสอบ 754,302 คน คะแนนเฉลี่ย 28.71 ปี 2556 มีผู้เข้าสอบ 680,445 คน คะแนนเฉลี่ย 30.35 ปี 2557 มีผู้เข้าสอบ 667,767 คน คะแนนเฉลี่ย 27.46 ปี 2558 ผู้เข้าสอบ 656,701 คน คะแนนเฉลี่ย 30.62 ระดับชั้น ม.6 ปีการศึกษา 2555 มีผู้เข้าสอบ 394,208 คน คะแนนเฉลี่ย 22.12 ปี 2556 มีผู้เข้าสอบ 414,688 คน คะแนนเฉลี่ย 25.35 ปี 2557 มีผู้เข้าสอบ 430,877 คน คะแนนเฉลี่ย 23.44 ปี 2558 ผู้เข้าสอบ 423,417 คน คะแนนเฉลี่ย 24.98 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

ศรินวล ลิสุวรรณ (2540) ดำเนินการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 832 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 46 โรงเรียน พบปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนได้แก่ ปัญหาการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ ความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ความรู้สึกขาดความมั่นใจ และการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน นักเรียนขาดเพื่อนสนิทที่จะช่วยส่งเสริมการเรียน นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความสามารถในกลุ่ม ปัญหาการใช้คำสั่งหรือคำพูดภาษาอังกฤษที่จำเป็น ไม่ใช่สื่อที่น่าสนใจ และนักเรียนไม่เข้าใจที่ครูสอนหรืออธิบาย และปัญหาเกี่ยวกับสื่อและห้องปฏิบัติการทางภาษา

นอกจากนี้ ผลความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยโดยเฉลี่ย จากคะแนน TOEFL iBT กับประเทศอื่นในอาเซียน (ยกเว้นบรูไน) พบว่าคะแนน TOEFL iBT เฉลี่ยของไทยในปี 2553 อยู่ที่ 75 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนามเท่านั้น แต่ยังต่ำกว่าประเทศคู่แข่งสำคัญในอาเซียนอย่างสิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย จากการจัดอันดับของ English Proficiency Index (EFI) ที่แบ่งระดับทักษะภาษาอังกฤษออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับสูงมาก ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำมาก ปรากฏว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ใน “ระดับต่ำมาก” ทั้งยังอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าอินโดนีเซียและเวียดนาม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

ขงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (อ้างใน รุณมน สมชนะ, 2556) เปิดเผยผลการวิจัยโครงการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและการพัฒนากำลังคนว่า ผลการศึกษาในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา พบว่าศักยภาพและความพร้อมของไทยอยู่ในระดับ “กลางๆ”

เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน และในจำนวน 48 ประเทศในทวีปเอเชีย ทักษะภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในอันดับที่ 43

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่า สาเหตุที่ทำให้ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควรเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง อรพรรณ วีระวงศ์ (2554) ให้ความเห็นที่ว่าสาเหตุสำคัญเกิดจากภาษาศาสตร์ทางด้านสังคมไทย (Socio Linguistics) เด็กไทยพูดภาษาอังกฤษไม่ได้แม้จะเรียนเป็นเวลามากกว่าสิบปี เกิดจากความต้องการในการสอบเรียนต่อให้ได้จึงละเลยการเรียนฟัง พูด ครูไม่เน้น ไม่ให้ความสำคัญเพราะในการข้อสอบเข้าไม่มีการสอบฟัง พูด ครูไทยจะเน้นการสอบไวยากรณ์ (Grammar) และการอ่านเนื้อเรื่อง (Reading) เพื่อให้เด็กสอบเรียนต่อให้ได้ ยิ่งไปกว่านั้นแรงขับเคลื่อนจากพ่อแม่ผู้ปกครองที่ถูกต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเพื่อพ่อแม่จะได้ภูมิใจ สถานศึกษาที่ต้องการสถิติจำนวนเด็กที่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ในจำนวนมาก และแต่ละปีต้องเพิ่มขึ้น

อรพรรณ วีระวงศ์ (2554) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อสอบแตกต่างจากการเรียนเพื่อนำมาใช้พูดในชีวิตประจำวันเพราะการเรียนเพื่อสอบเป็นการเรียนแบบท่องจำ ท่องศัพท์ท่องข้อสอบ เพื่อจะได้ทำข้อสอบให้ได้มากที่สุด ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้แนวข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ควรปรับกระบวนการทัศนในการออกข้อสอบภาษาอังกฤษ เพิ่มการฟังเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของข้อสอบไวยากรณ์หรือคำศัพท์ เปิดเทปให้เด็กฟัง เด็ก ครู และโรงเรียนจึงจะสนใจการสอนที่เน้นการฟัง พูดมากขึ้น กระบวนการเรียนรู้ทางภาษาคือ ฟัง พูด อ่านและเขียนจะเกิดขึ้นทั้งกระบวนการ และการรับครูไม่ตรงวุฒิทางการศึกษาประจำการในโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้มีสอนภาษาอังกฤษแบบผิด ๆ จะเห็นว่าโรงเรียนในต่างจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเล็ก เด็กจะมีปัญหาภาษาอังกฤษมาก เด็กกลัวภาษาอังกฤษ เพราะใช้ครูวิชาอื่นมาสอนภาษาอังกฤษ

จากผลการศึกษาและการวิจัยสะท้อนให้เห็นความจำเป็นที่คนไทยต้องได้รับการพัฒนาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น เพราะการมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ไม่เพียงแต่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับชาติอาเซียนอื่นท่ามกลางการเปิดเสรีการค้าเคลื่อนย้ายแรงงานภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้นอีกด้วย จากการศึกษาเชื่อมโยงและการสร้างความร่วมมือภายใต้ประชาคมอาเซียน ตัวแปรสำคัญของการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและสามารถยืนหยัดได้ในเวทีการแข่งขันของสังคมโลกคือ การศึกษา การยกระดับคุณภาพชีวิตผ่านการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

จากสภาพปัญหา และสาเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) มีความพยายามในการแก้ไขปัญหา อาทิ การกำหนดนโยบาย “การยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในทุกหลักสูตร” โดยเห็นว่าการส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษควรต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนซึ่งอาจให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อทันสมัย หรือบุคคลต้นแบบ และหลักสูตรหรือการสอนไม่ควรเน้นท่องศัพท์หรือไวยากรณ์ แต่ควรเป็นไปในลักษณะ Function English ที่ผู้เรียนสามารถใช้งานภาษาอังกฤษได้

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ค้นคว้าแนวคิดต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา และสาเหตุเพื่อเพิ่มความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและพบว่า การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นวิธีการที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ โดยการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นวิธีการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม เน้นความสำคัญของตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ การทำความเข้าใจ การจดจำ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้

Taylor (1983) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับภาษาที่จะเรียน นั่นคือ การเรียนรู้ภาษาด้วยการใช้ภาษา มากกว่าการเรียนรู้ภาษาด้วยการศึกษารูปแบบของภาษา ในขณะที่ Krashen และ Terrell (1983) เสนอว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจให้ได้มากที่สุด การเรียนควรมีการแก้คำผิดให้น้อยที่สุด เพื่อที่การสื่อสารจะเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง และในชั้นเรียนควรให้ผู้เรียนทำเฉพาะกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสื่อสาร ส่วนการฝึกกรุปแบบภาษานั้นควรให้ผู้เรียนไปฝึกนอกชั้นเรียนจากแบบฝึกหัดที่เตรียมไว้

การจัดการอบรม หรือการจัดเรียนการสอนจึงเน้นหลักสำคัญ คือ 1) การให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน 2) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องใช้ทักษะหลายทักษะรวมกัน ผู้เรียนควรจะได้ฝึกฝนและใช้ภาษาในภาพรวม เพราะการสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วนๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน 3) ผู้เรียนต้องได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด 4) ผู้เรียนต้องฝึกการใช้ภาษามากๆ โดยให้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด แนวการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรให้ความสำคัญในเรื่องความ

คล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) เป็นอันดับแรก ส่วนความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ก็ควรคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้การนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนก็ช่วยอำนวยความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและการสอน นวัตกรรม หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วิดีโอทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น วิเชียร สุนิธรรม (2555 อ้างใน อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ 2555) ได้สรุปประเภทของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษจำนวน 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) คอร์สแวร์ทั้งรายวิชา คือ คอร์สแวร์สอนภาษาอังกฤษที่มีรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภายใต้การบริหารจัดการเรียนการสอนเสมือนห้องเรียนจริง 2) คอร์สแวร์ร่วมรายวิชา เป็นการประยุกต์ใช้คอร์สแวร์กับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ซึ่งต่างกับการใช้คอร์สแวร์แบบแรก เพราะในแบบแรกไม่มีการเรียนการสอนจริงในห้องเรียน ทุกขั้นตอนของการเรียนการสอนเกิดขึ้นบนเครือข่ายหรือโครงข่ายอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ต หลักการของการทำคอร์สแวร์ร่วมรายวิชาครอบคลุมรายละเอียด เนื้อหา และวัตถุประสงค์หลักของรายวิชาที่สอนในชั้นเรียนทั่วไป อาจจะเป็นรูปแบบสื่อที่เสริมการฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนหรือเป็นสื่อที่ให้เนื้อหาเพิ่มเติมจากสิ่งที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนในห้องเรียน เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์และอยู่ในกรอบวัตถุประสงค์ที่รายวิชาที่เรียนกำหนดไว้ 3) เว็บไซต์สอนภาษาอังกฤษ (ELT Websites) สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หรือเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการเรียนการสอนเพิ่มเติม 4) เอกสารทางเว็บ (Internet-based Materials) หรือแหล่งข้อมูลที่ไม่ได้ออกแบบมาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนภาษาสำเร็จรูป หรือเป็นเว็บที่มีการแสดงข้อมูลหรือเนื้อหาการเรียนการสอนทางภาษา แต่เป็นเอกสารที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและเป็นเอกสารที่แสดงข้อมูลโดยใช้ภาษาอังกฤษที่ออกแบบมาให้อ่านได้ทางบราวเซอร์ของอินเทอร์เน็ต (E-text)

ในกระบวนการอบรม หรือการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการนำเอาแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการใช้นวัตกรรมมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในขั้นนี้ผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป ขั้นตอนการปฏิบัติ (Practice) ผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่จะเพิ่งเรียนรู้ใหม่จากการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกควบคุมหรือชี้นำ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก ไปสู่การฝึกแบบค่อย ๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้น ในการฝึกนั้น ผู้สอนจะเริ่มการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดแบบง่าย ๆ ก่อน จน

ได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามเนื้อหาที่ต้องการ นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย แต่ไม่ควรใช้เวลามากนัก ต่อจากนั้นจึงฝึกด้วยการเขียน (Written) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้ และขั้นตอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ถือเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียน ไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียนนอกจากนี้การนำสื่อมาใช้ในกระบวนการอบรม เช่น คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายและรูปแบบภาษามากยิ่งขึ้น ชวลิต แข่งทอง (ม.ป.ป.) อธิบายว่าสื่อมีความสำคัญและสนับสนุนการเรียนการสอนเพราะ 1) ส่งเสริมให้คุณภาพของการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น 2) เพิ่มปริมาณการเรียนรู้ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ 3) กระตุ้นความสนใจ สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน 4) ทำให้เกิดการจำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น 5) ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหา 6) ทำให้สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ลำบาก เช่น ทำสิ่งซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ทำสิ่งเคลื่อนไหวช้าให้ดูเร็วขึ้นหรือทำสิ่งเคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลงหรือทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายใหญ่ขึ้น นำอดีตมาให้ศึกษาได้ และนำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลืบลืมมาศึกษาได้ 7) ทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น

แนวความคิดของการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการนำสื่อมาใช้ในการจัดอบรมและการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นแนวทางที่สามารถเพิ่มทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และโอกาสในการมีงานทำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อท้องถิ่นเน้นการจัดการศึกษา และการพัฒนาประชาชนในท้องถิ่น มีพันธกิจในการการพัฒนาความรู้และความสามารถ รวมถึงทักษะภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมภาษาอังกฤษ ที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและคู่มือเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของพื้นที่ และนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อสร้างนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือที่สร้างขึ้น

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ที่ได้รับการอบรมโดยใช้นวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือที่สร้างขึ้น

3. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยประยุกต์ (Applied Research)

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาโครงการนี้คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 1 กลุ่ม จำนวน 22 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

นวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือที่สร้างขึ้น

ตัวแปรตาม

ทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดใช้เนื้อหาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

- Myself
- Life Styles

- A Good Price
- Easy Menus

5. ทฤษฎี คำถามเพื่อการวิจัย และกรอบแนวความคิดของการวิจัย

5.1 ทฤษฎี

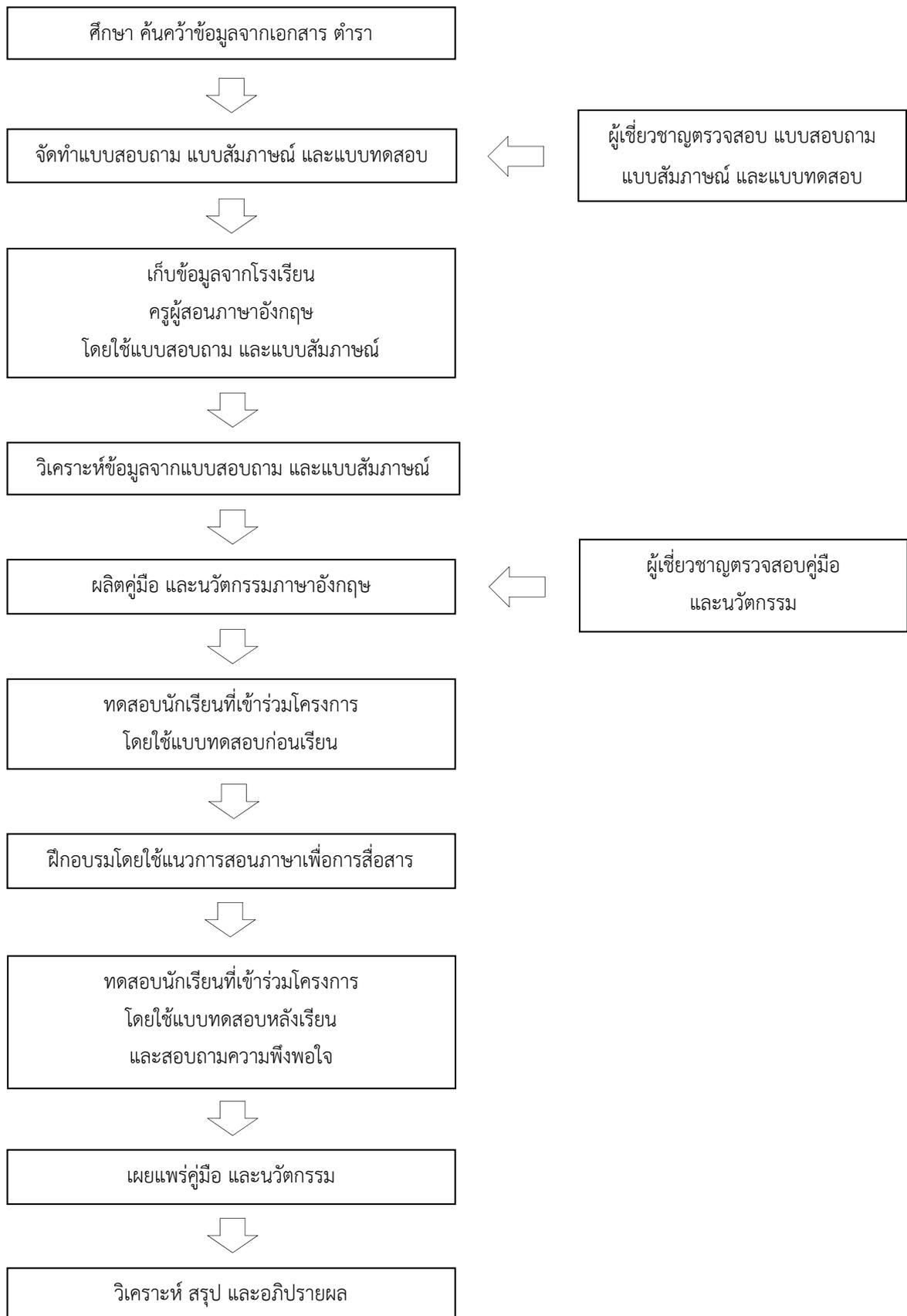
โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” อาศัยทฤษฎีหลักได้แก่

- 1) แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)
- 2) แนวคิดในการใช้สื่อและนวัตกรรม

5.2 คำถามเพื่อการวิจัย

ทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จะสูงขึ้นหลังจากเรียนโดยใช้นวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและคู่มือที่สร้างขึ้นหรือไม่

แผนผังกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ
2. จัดทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนนำไปสร้างคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ
3. เก็บข้อมูลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์จากโรงเรียน และครูผู้สอน (กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน)
4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
5. ผลิตนวัตกรรมและคู่มือภาษาอังกฤษ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
6. จัดทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
7. จัดสอนนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน
8. จัดอบรมนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้นวัตกรรมภาษาอังกฤษและคู่มือที่สร้างขึ้น
9. จัดสอนนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน
10. สอบถามความพึงพอใจต่อการอบรมที่ใช้นวัตกรรมภาษาอังกฤษและคู่มือที่สร้างขึ้น
11. เผยแพร่ นวัตกรรมภาษาอังกฤษและคู่มือ ไปยัง โรงเรียนที่จัดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ (การคืนข้อมูลให้กับชุมชน)
12. วิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและคู่มือ
2. แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

6.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณ

- แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติ

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงสถิติ แล้วนำมาสรุป อภิปรายผล

- แบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงสถิติ แล้วนำมาสรุป อภิปรายผล

2. วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ การสนทนา การสังเกตการณ์ เพื่อให้ได้ คำศัพท์ ประเด็นการสนทนา รูปแบบที่ใช้ในการสนทนา วิเคราะห์ สรุป แล้วนำมาสร้างคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

3. ค่าสถิติที่นำมาใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.4 พื้นที่ทำการวิจัย

โรงเรียนบ้านแม่สา ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

6.5 ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 22 คน

7. นิยามศัพท์

7.1 นวัตกรรม หมายถึงการนำสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นใหม่เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม จากวิธีการที่ทำอยู่เดิม เพื่อใช้ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ได้แก่ คู่มือประกอบการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ

7.2 แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) หมายถึงแนวการสอน ภาษาอังกฤษที่เน้นการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนการสอนสำคัญ 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) Presentation ครูนำเสนอข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน โดยเน้นรูปแบบภาษาที่ใช้จริง 2) Practice การฝึก โดยมีการควบคุมหรือชี้แนะ แล้วนำไปสู่การฝึกแบบปล่อยให้ทำเอง 3) Production เด็กนำเสนอสิ่งที่ได้ฝึกปฏิบัติ

7.3 ทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ หมายถึงความสามารถฟังสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งข้อความได้โดย เข้าใจ และความสามารถในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจ

จุดมุ่งหมายที่พูดได้สอดคล้องกับกรอบสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้แก่

- 1) ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน
- 2) พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ
- 3) พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว
- 4) ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- 5) ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

7.4 ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่ใช้เทคนิควิธีสอนด้วยการสอนแบบเน้นการปฏิบัติงานที่ผนวกการเสริมต่อการเรียนรู้และนักเรียนที่ได้เรียนด้วยวิธีการข้างต้น

9. ประโยชน์ที่ได้รับ

9.1 โรงเรียนในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ได้นวัตกรรมภาษาอังกฤษใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

9.2 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

9.3 นวัตกรรมภาษาอังกฤษใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและคู่มือเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้นแบบในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป